

MADDE 64

DR. ÖĞR. ÜYESİ SEDA
ERGÜNEŞ EMRAĞ

KURUMCA FİNANSMANI SAĞLANMAYACAK SAĞLIK HİZMETLERİ³⁶

MADDE 64- Kurumca finansmanı sağlanmayacak sağlık hizmetleri şunlardır:

- a) Vücut bütünlüğünü sağlamak amacıyla yapılan ve iş kazası ile meslek hastalığına, kazaya, hastalıklara veya konjenital nedenlere bağlı olarak ortaya çıkan durumlarda yapılacak sağlık hizmetleri dışında estetik amaçlı yapılan her türlü sağlık hizmeti ile estetik amaçlı ortodontik diş tedavileri.
- b) Geleneksel, tamamlayıcı, alternatif tıp uygulamaları ve Sağlık Bakanlığınca izin veya ruhsat verilmeyen sağlık hizmetleri ile Sağlık Bakanlığınca tıbben sağlık hizmeti olduğu kabul edilmeyen sağlık hizmetleri.³⁷
- c) (Ek: 17/4/2008-5754/41 md.) Yabancı ülke vatandaşlarının; genel sağlık sigortalısı veya genel sağlık sigortalısının bakmakla yükümlü olduğu kişi sayıldığı tarihten önce mevcut olan kronik hastalıkları,
- d) (Ek: 17/1/2012-6270/7 md.) 63 üncü maddeye göre yöntem, tür, miktar ve kullanım sürelerinin belirlenmesi sonucunda

³⁶ Bu madde başlığı "Kurumca sağlanmayacak sağlık hizmetleri" iken, 17/4/2008 tarihli ve 5754 sayılı Kanunun 41 inci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiş ve birinci fıkrasına "Kurumca" ibaresinden sonra gelmek üzere "finansmanı" ibaresi eklenmiştir.

³⁷ 10/9/2014 tarihli ve 6552 sayılı Kanunun 46 ncı maddesiyle, bu bendin başına "Geleneksel, tamamlayıcı, alternatif tıp uygulamaları ve" ibaresi eklenmiştir.

Kurumca finansmanı sağlanacak sağlık hizmetlerinin kapsamı dışında bırakılan sağlık hizmetleri.

(Ek fıkra: 10/9/2014-6552/46 md.) Kurumla sözleşmeli özel sağlık hizmet sunucuları ile Kurumla kısmi branş veya sağlık hizmeti alım sözleşmesi imzalamış olan vakıf üniversitesi sağlık hizmeti sunucuları, Kuruma bildirmiş oldukları hekimlerden sözleşme kapsamı branşlarda fiilen hizmet sunanlar tarafından verilen sağlık hizmetlerini, Kurumca belirlenen istisnalar hariç olmak üzere ve Kurum mevzuatına uygun olarak fatura edebilirler. Aksi takdirde, bu faturalara ait tutarlar Kurumca karşılanmaz.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar Sağlık Bakanlığının uygun görüşü alınarak, Kurumca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

İLGİLİ MEVZUAT: Genel Sağlık Sigortası Uygulamaları Yönetmeliği

KAYNAKÇA

Aslanköylü, R., (2010), *Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Şerhi*, Yetkin Yayınları, Ankara.

Güzel, A.; Okur, A. R.; Caniklioğlu, N., (2021), *Sosyal Güvenlik Hukuku*, Beta Yayınevi, İstanbul.

Kabakcı, M., (2022), "Sağlık Uygulama Tebliğinde Sağlık Hakkı", *Çalışma ve Toplum*, 2022/3, s. 1769- 1794.

Okur, A. R., (2007), "Sağlık Sigortasının Yeniden Yapılandırılmasının Esasları", *Sosyal Güvenliğin Yeniden Yapılandırılması Semineri*, Ankara, s. 115- 182.

Sözer, A. N., (2024), *Türk Sosyal Sigortalar Hukuku*, Beta Yayınevi, İstanbul.

Tuncay, A. C.; Ekmekçi, Ö.; Gülver, E., (2023), *Sosyal Güvenlik Hukuku Dersleri*, Beta Yayınevi, İstanbul.

ANLATIM PLANI

GİRİŞ

I. Estetik Amaçlı Sağlık Hizmetleri

II. Geleneksel, Tamamlayıcı, Alternatif Tıp Uygulamaları

III. Kurumca Finansmanı Sağlanmayan Diğer Sağlık Hizmetleri

SONUÇ

Giriş

5510 sayılı Kanun'un 63. maddesi finansmanı sağlanacak sağlık hizmetlerini hükme bağlamışken 64. maddesi bir istisna hükmü olarak Kurumca finansmanı sağlanmayacak sağlık hizmetlerini düzenlemiştir³⁸. Buna göre estetik amaçlı sağlık hizmetleri, geleneksel, tamamlayıcı, alternatif tıp uygulamaları, Sağlık Bakanlığı'nca izin veya ruhsat verilmeyen sağlık hizmetleri ve yabancı ülke vatandaşlarının; genel sağlık sigortalısı veya genel sağlık sigortalısının bakmakla yükümlü olduğu kişi sayıldığı tarihten önce mevcut olan kronik hastalıkları için sunulan sağlık hizmetlerinin bedelleri Kurumca karşılanmayacaktır.

Belirtmek gerekir ki söz konusu maddede finansmanı sağlanmayacak sağlık hizmetleri sınırlı sayıda sayılmıştır. Zira bu durum anayasal sağlık hakkının sınırlandırılması ile ilgilidir³⁹. Diğer bir deyişle finansmanı sağlanmayacak sağlık hizmetlerini yorum yolu ile genişletmek mümkün değildir. Ayrıca doktrinde haklı olarak bu düzenlemeden varılacak sonucun bu madde kapsamına girmeyen bir sağlık hizmetinin doktor kararı ile sigortalya sunulabileceği ve bu sunulan sağlık hizmetinin bedelinin Kurumca ödenmesi olduğu ifade edilmiştir⁴⁰.

Biz bu bölümde Kurumca finansmanı sağlanmayan ve yukarıda sıraladığımız sağlık hizmetlerini ayrıntılı bir biçimde inceleyeceğiz.

I. Estetik Amaçlı Sağlık Hizmetleri

5510 sayılı Kanun'un 64. maddesi ilk olarak estetik amaçlı sağlık hizmetlerinin finansmanını kapsam dışı bırakmıştır. Buna göre vücut bütünlüğünü sağlamak amacıyla yapılan ve iş kazası ile meslek hastalığına, kazaya, hastalıklara veya konjenital (doğuştan var olan) nedenlere bağlı olarak ortaya çıkan durumlarda yapılacak sağlık hizmetleri dışında estetik amaçlı yapılan her türlü sağlık hizmeti ile estetik amaçlı ortodontik diş tedavilerinin finansmanı Kurum tarafından karşılanmayacaktır (m. 64/1-a; SUT m. 2.2. (3)). Dolayısıyla iş kazası ile meslek hastalığına, kazaya, hastalıklara veya konjenital nedenlere bağlı olarak ortaya çıkan durumlarda vücut bütünlüğünü sağlamak için yapılan estetik müdahaleler kapsam dahilinde olacaktır. Kurumun estetik müdahalelerden hangilerinin finansmanını sağlayacağı vücut bütünlüğü kavramı ile ilişkilendirildiği için vücut bütünlüğünden ne anlaşılması gerektiği açıklanmalıdır. Doktrindeki bir görüş uyarınca vücut bütünlüğü, beden yanında ruh bütünlüğünü de kapsamaktadır⁴¹. Bizim de katıldığımız diğer bir görüş uyarınca ise vücut bütünlüğü kavramı, kapsam

³⁸ Yarg. 10. HD., 04.06.2015, E. 2015/6605, K. 2015/10876.

³⁹ Kabakcı, 2022: s. 1775.

⁴⁰ Kabakcı, 2022: s. 1775. Benzer yönde bkz. Yarg. 10. HD., E. 2014/25789, K. 2015/3636, T. 03.03.2015.

⁴¹ Sözer, 2024: s. 285.

dışı bırakılmak istenen estetik müdahaleleri belirlemede yetersiz kalmaktadır, o nedenle ölçü olarak fonksiyonel olmayan, sadece dış görüntüye yönelik estetik müdahaleler kapsam dışı bırakılmalıdır⁴².

II. Geleneksel, Tamamlayıcı, Alternatif Tıp Uygulamaları

Geleneksel, tamamlayıcı, alternatif tıp uygulamalarının finansmanı Kurumca karşılanmayacaktır. Geleneksel tıp, hastalıkları teşhis ve tedaviye veya sağlığı korumaya yönelik bitki, hayvan ve mineral temelli sağlık uygulamaları, yaklaşımları, bilgi ve inançları, ruhsal terapiler, el kullanılarak yapılan teknikler, egzersizler bütünü olarak tanımlanabilir. Alternatif tıp⁴³ veya tamamlayıcı tıp ise biyolojik akla yakınlık, test edilebilirlik, tekrarlanabilirlik veya klinik deneylerden elde edilen kanıtlara sahip olmamasına rağmen tıbbın iyileştirici etkilerini elde etmeyi amaçlayan uygulamalara verilen isimdir. Diğer bir deyişle standart tedavilerin etkisini artırdığı inancıyla alternatif tıbbın, ana akım tıbbi tedavi ile kullanılmasıdır. Bu tedavilerin finansmanı Kurumca sağlanmayacaktır.

III. Kurumca Finansmanı Sağlanmayan Diğer Sağlık Hizmetleri

Sağlık Bakanlığınca izin veya ruhsat verilmeyen sağlık hizmetlerinin finansmanı da Kurumca karşılanmayacak olup kapsam dışı bırakılmıştır. Bu hizmetler mevzuata uygun ruhsat alınmadığı için kaçak işyeri sayılacak yerlerdeki hizmetler olabileceği gibi ruhsatlı işyerlerinde yapılması uygun olmayan hizmetler de olabilir⁴⁴. Sağlık Bakanlığı'nca tıbben sağlık hizmeti olarak kabul edilmeyen sağlık hizmetleri de kapsam dışı bırakılmıştır.

Ayrıca yabancı ülke vatandaşlarının; genel sağlık sigortalısı veya genel sağlık sigortalısının bakmakla yükümlü olduğu kişi sayıldığı tarihten önce mevcut olan kronik hastalıklarının finansmanı da Kurum tarafından karşılanmayacaktır.

Son olarak ise 2012 yılında 5510 sayılı Kanun'a yapılan ekleme ile 63. maddeye göre yöntem, tür, miktar ve kullanım sürelerinin belirlenmesi sonucunda Kurumca finansmanı sağlanacak sağlık hizmetlerinin kapsamı dışında bırakılan sağlık hizmetlerinin finansmanı da Kurumca karşılanmayacaktır⁴⁵.

⁴² Güzel ve diğ., 2021: s. 837; Okur, 2007: s. 150. Benzer yönde bkz. Aslanköylü, 2010: s. 1191. Yazara göre hastanın hastalığı açısından yaşamsal önem taşıyorsa estetik amaçlı tedavilerin finansmanı Kurum tarafından karşılanmalıdır.

⁴³ Akupunktur, ışın, masaj, meditasyon, yoga, homeopati gibi yöntemler alternatif tıp olarak adlandırılır. Bkz. Tuncay ve diğ., 2023: s. 609.

⁴⁴ Sözer, 2024: s. 287.

⁴⁵ Fıkranın eleştirisi için bkz. Kabakcı, 2022: s. 1781.

SONUÇ

Kanun koyucu Kurumca finansmanı sağlanmayacak sağlık hizmetlerini 64. maddede sınırlı sayıda düzenlemiştir. Maddenin içeriğine bakıldığında az sayıda sağlık hizmetinin kapsam dışı bırakıldığı görülmektedir. Ancak düzenlemede estetik müdahalelerden hangilerinin kapsam dışı bırakıldığı belirsizlik içerdiğinden madde eleştiriye açıktır.

ASGI
AKADEMİK SOSYAL GÜVENLİK PLATFORMU

